

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

389.6

Szerző:

Hely

Cím: *A külföldi hitelezők szakértői
tulbecsülik a főváros fizetőképességét*

Idő

"1925"

Forrás:

Magyarország

Személy

Helyszám

25. 8. 7.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A külföldi hitelezők szakértői tulbecsülik a főváros fizetőképességét

— A Magyarország tudósítójától —

A főváros bizottsága már megérkezett Ostendébe, ahol a külföldi hitelezőkkel ma délután megkezdtek az előzetes tárgyalásokat. A hivatalos tanácskozások e hónap 8-án, szombaton kezdődnek és remélhetőleg végleges megállapodásokra fognak vezetni a főváros három külföldi kölcsönének rendezése tekintetében.

A helyzet egyelőre nagyon bizonytalan, miután a külföldi hitelezők olyan álláspontot foglalnak el, amely a főváros felfogásával meglehetősen éles ellentétben áll. A tárgyalásokon három kölcsönről van szó, az egyik az 1910. évi angol kölcsön, a második az 1911. évi francia kölcsön és végül az 1914. évi német márkakölcsön, amelyeknek összege együttesen a felgyülemlett kamatokkal 373.5 millió aranykorona.

Ezt a horribilis összeget a főváros ma visszafizetni természetesen nem tudja. A rendezésre vonatkozóan már két egyezmény jött létre. Az első bázeli egyezmény értelmében a főváros a kölcsön törlesztésére az elektromos áramdíjakra és a villamosviteldíjakra 10%-os különadót vetett ki. 1923-ban 6324 millió koronát fizetett ezen a címen a főváros a hitelezőknek, ami 26.484 font sterlingnek felelt meg,

az 1924. évben 58.625 millió koronát fizettünk, azaz 169.331 font sterlinget. Miután a főváros adóssága font sterlingekben 5.7 millió, a törlesztés eddig a tartozáshoz képest meglehetősen csekély összeget jelent.

1924 szeptemberében jött létre a második bázeli egyezmény, amely bizonyos minimumot állapít meg, mint évi törlesztési összeget. Ezt a minimumot már 1924-ben túlhaladtuk. Ugyanekkor kikötötték a hitelezők azt is, hogy a főváros pénzügyeit felülvizsgálhatják.

Ennek alapján a hitelezők valóban szakértőket küldtek Budapestre és a szakértők részletes jelentést készítettek a főváros hitelezői számára.

A külföldi szakértők jelentése sok olyan megállapítást tartalmaz, amely túlzottan optimisztikus és a főváros fizetőképességét tulbecsüli. A jelentés nem annyira a főváros anyagi helyzetére vonatkozik, hanem inkább a főváros négy nagy üzemének, a viz-, gáz- és villanyművek és a BESZKÁR üzletmenetére. A szakértők ennek alapján nagyarányú feleslegekre számítnak, amelyekből szerintük a főváros fedezheti tartozásait.

Az ügynek ez a beállítása természetesen nem helytálló és egyoldalú. A külföldi szakértők nem vették

figyelembe, hogy Budapest Csonka-Magyarországon az egyetlen modern nagyváros, amely elvesztette hinterlandjának kétharmadrészét és

ezáltal rendkívül súlyos gazdasági helyzetbe került. A munkanélküliséget egyáltalán nem vették olyan mértékben figyelembe, mint kellett volna. Nem vették számításba, hogy a főváros terhei egyre növekszenek, mert az állam a közterhek jelentékeny részét a fővárosra hátrította át. Így például a gyermekvédelemnek és a betegápolásnak a fővárosra való áthárítása mintegy hatmillió korona új terhet jelent. Az 1925. évi költségvetés még mindig csak 69.9 millió aranykoronát irányoz elő a város rendes szükségleteire, noha 105 millió aranykoronára volna szükség, ha csak az 1913. évi kereteket akarnók fenntartani. Legnagyobb hibája azonban a külföldi szakértői bizottságnak, hogy a főváros háztartásának figyelmen kívül hagyásával, csupán a négy nagy üzem vizsgálgja és ennek alapján akar felesleget megállapítani. Ezt is sok helyen csak becslés, illetve feltevések alapján teszi.

A főváros vezetősége a szakértők jelentésével szemben megállapítja, hogy a főváros bevételei előreláthatóan nemhogy növekednének, hanem csökkenni fognak, viszont a kiadások emelkedő tendenciát mu-

tatnak. Az üzemi feleslegek sem lesznek olyan nagyok, mint azt a külföldi szakértők számítják. A polgárság teherviselése elérte a legszélső határt, a főváros kénytelen volt több adó nem kulesát leszállítani, más tervezett községi adók kivételét a kormány nem engedélyezte. Rendezni kell a fővárosi tisztviselők fizetését is, aminek szükségét különben a szakértők szintén elismerik.

A külföldi szakértők az egyes üzemeknél, különösen a gáz- és vízműveknél a szolgáltatási díjaknak a háború előtti nívóra felemelését kívánják. A főváros ilyen intézkedést, ami igen nagymértékű áremelést jelentene, teljesen lehetetlennek tart és a főváros kiküldöttjei Ostendében minden esetleges ilyenirányú követelés ellen tiltakozni fognak.

A szakértők jelentése a főváros költségvetésének még egész sereg tételét érinti és kritizálja, mindent sokallva a kiadásokat és keveselve a bevételeket. Mindezeknek a megjegyzéseknek oka legnagyobb részét az, hogy a szakértők nem vizsgálják összefüggésükben a tételeket, elfelejtik azt, hogy a főváros kénytelen volt bevételeinek egy részét beruházásokra fordítani, mert éppen a külföldi hitelezők miatt nem tudott újabb beruházási kölcsönökhöz jutni.